

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN VIERJAARLIJKS BEZOEK

basisschool de Molenhoek

Plaats : Oisterwijk
BRIN nummer : 23CA|C1
Onderzoeksnummer : 242853
Datum onderzoek : 21 november 2013
Datum vaststelling : 30 januari 2014

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	11
	BIJLAGE 1 OORDELEN	13

1 INLEIDING

Op 21 november 2013 heeft de inspectie basisschool De Molenhoek bezocht. Het bezoek is afgelegd vanwege de verplichting van de inspectie om scholen voor primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken.

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van het onderwijs op de school beoordeeld met een beperkte set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de school op belangrijke onderdelen onderwijs van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen, op de zorg en begeleiding en op de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

Bijlage 1 bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Daarnaast heeft het bezoek tot doel informatie te verzamelen over de sociale kwaliteit van het onderwijs. Dit onderdeel is uitgevoerd als pilot en leidt niet tot oordelen over de kwaliteit van de school. Wel bevat het rapport een korte weergave van de voornaamste bevindingen.

De bevindingen uit het onderzoek in het kader van het vierjaarlijks bezoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Analyse van jaardocumenten en andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
  - Schooldocumenten, handelingsplannen en groepsplannen zijn bestudeerd;

- enkele groepsbezoeken zijn afgelegd voor het beoordelen van de planmatige uitvoering van de zorg;
- gesprekken met de directie en de intern begeleider, de gedragspecialist en een vertegenwoordiging van het bestuur zijn gevoerd.

Voor de pilot toezicht sociale kwaliteit zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- *Analyse van (zelf-evaluatie)documenten*: zoals documenten over de visie, doelen en het onderwijsaanbod voor sociale en maatschappelijke doelen en de resultaten van dat onderwijs, alsmede documenten gericht op de zorg en begeleiding, schoolklimaat en de sociale veiligheid van leerlingen en personeel (inclusief pestprotocol, veiligheidsbeleid en gegevens over de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel).
- *Vragenlijsten*: bij leerlingen van de groepen 7 en 8 is een vragenlijst afgenomen over aspecten van de sociale kwaliteit van het onderwijs.
- *Les- en schoolobservaties*: tijdens het schoolbezoek is tijdens de lessen en op de school als geheel aandacht besteed aan de sociale kwaliteit van het onderwijs en de onderwijsleersituatie. Ook is er een les sociaal-emotionele ontwikkeling in groep 3 en een les discussie/debat in groep 7 bezocht.
- *Gesprekken*: in de gesprekken met leerlingen, leraren, personeel en directie is aandacht besteed aan aspecten van de sociale kwaliteit van het onderwijs.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op basisschool De Molenhoek naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Uit dit overzicht valt op te maken dat op basisschool De Molenhoek de kwaliteit van het onderwijs voor bijna alle onderzochte indicatoren op orde is. De school slaagt erin om in een plezierig schoolklimaat voor leerlingen en leraren voldoende opbrengsten te realiseren.

De inspectie heeft dan ook alle onderzochte indicatoren voor de aspecten opbrengsten en zorg en begeleiding als voldoende beoordeeld. De kwaliteit van de vroegtijdige signalering van leerlingen die extra hulp nodig hebben, is zelfs van hoog niveau. Dat geldt ook voor de wijze waarop de school planmatig werkt aan verbeteractiviteiten. Alleen het inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie is voor verbetering vatbaar, de overige onderzochte indicatoren van het aspect kwaliteitszorg zijn van een voldoende niveau.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

De opbrengsten

De inspectie beoordeelt de eindopbrengsten als voldoende, maar concludeert ook dat deze een wisselend beeld laten zien. Deze conclusie is gebaseerd op een combinatie van de resultaten van een groep leerlingen die de Cito Eindtoets heeft gemaakt en de resultaten van een groep leerlingen die het Drempelonderzoek heeft gemaakt in de afgelopen drie jaren. Deze eindresultaten liggen, rekening houdend met de samenstelling van de leerlingenpopulatie, in 2011 net onder de bovengrens van de inspectie, in 2012 na herberekening net boven de ondergrens van de inspectie en in 2013 weer ruim boven de bovengrens. Om een prognose te kunnen maken voor de eindresultaten voor 2014 heeft de inspectie ook gekeken naar de tussentijdse resultaten van de huidige groep 8, behaald in het vorig schooljaar als groep 7. Deze laten een ongunstig perspectief zien; de resultaten voor rekenen en wiskunde liggen maar net boven de ondergrens van de inspectie en die voor begrijpend lezen liggen eronder. De school verklaart dat zowel in groep 8 van 2011-2012 als in de huidige groep 8 te weinig hoog scorende leerlingen zitten, die compenseren voor de lage scores van andere leerlingen. De inspectie heeft zich ook een oordeel gevormd over de leerresultaten gedurende de basisschoolperiode. Deze worden als voldoende beoordeeld. De leervorderingen voor technisch lezen in de groepen 3 en 4, voor begrijpend lezen in groep 6 en voor rekenen en wiskunde in de groepen 4 en 6 liggen op het niveau dat van de school verwacht mag worden.

De school volgt met een genormeerd instrument de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Op basis van de resultaten van groep 8 van vorig schooljaar en dit schooljaar concludeert de inspectie dat de sociale competenties van de leerlingen op een voldoende niveau liggen.

De zorg en begeleiding

Het systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van leerlingen op basisschool De Molenhoek is van een voldoende niveau. De school beschikt over een compleet systeem van methodeafhankelijke en methodeonafhankelijke toetsen, aangevuld met een observatiesysteem in de groepen 1-2 om de cognitieve en de motorische ontwikkeling van de leerlingen te volgen. De school vervangt dit observatiesysteem momenteel voor een ander volginstrument. De leerlingen uit groep 1 worden al met dit nieuwe instrument gevolgd. Daarnaast hanteert de school een instrument waarmee voor alle leerlingen de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt gevolgd. De school heeft vastgelegd wanneer de toetsresultaten van de leerlingen verder geanalyseerd worden en wanneer een leerling in aanmerking komt voor extra hulp. Frequent vinden er op school groeps- en leerlingenbesprekingen plaats. Ook is de intern begeleider op afroep voor consultatie beschikbaar. De school beschikt eveneens over een gedragspecialist, die ingezet wordt als binnen een groep sprake is van gedragsproblematiek. Ook beschikt de school over een procedure, waarmee zij vroegtijdig leerlingen, die over meer dan gemiddelde capaciteiten beschikken, kan opsporen. Door de zorgvuldigheid waarmee de school deze instrumenten benut, zijn alle leerlingen, die extra zorg nodig hebben, ook daadwerkelijk in beeld bij de leraren. Om die reden beoordeelt de inspectie dan ook de kwaliteit van de signalering van zorgleerlingen als van een hoog niveau. Onder aanvoering van de intern begeleider is de school bezig met een herijking van het werken met groepsplannen in het kader van het handelingsgericht werken. Voor de leergebieden rekenen en wiskunde, technisch lezen, begrijpend lezen en spelling beschikt de school over deze plannen en de extra hulp aan zorgleerlingen is hierin beschreven op basis van een analyse van de leerlingenresultaten om de aard van de zorg vast te kunnen stellen. Vervolgens is in de administratie van de leraren terug te vinden op welke momenten en met welke leerstofonderdelen de extra zorg is verleend. Tevens evalueert de leraar na iedere methodegebonden toets de effecten van de verleende hulp. Deze kunnen aan effectiviteit winnen als in de evaluatie ook aandacht besteed wordt aan het proces van hulpverlening.

De kwaliteitszorg

De school volgt de ontwikkeling van leerlingen zorgvuldig. Door analyses van zowel de resultaten op cognitief als de resultaten op sociaal-emotioneel vlak heeft de school inzicht in ontwikkelingen op leerling-, groeps- en schoolniveau. Na elke toetsronde worden scores vergeleken met de normen van de inspectie en de eigen normen. Indien nodig onderneemt het team gerichte stappen bij tegenvallende resultaten. Zo zijn er in de afgelopen jaren verbeteringen voor het technisch lezen ingevoerd, die geleid hebben tot hoge leesresultaten in de huidige groep 4 en groep 5. De school benut het specialisme van een leraar om met name op leerling- en groepsniveau verbeteractiviteiten te organiseren ten behoeve van een prettig schoolklimaat.

De school beschikt ook over een systematiek waarmee zij een brede, integrale zelfevaluatie kan uitvoeren. Op een planmatige wijze gaat de school na of het onderwijsleerproces voldoet aan wat zij hierover in kwaliteitskaarten heeft vastgelegd. Uit deze evaluatie worden conclusies getrokken voor de schoolontwikkeling. Met de bevindingen van tevredenheidsonderzoeken bij zowel ouders, leraren als leerlingen vult de directie deze evaluaties verder aan.

De kwaliteit van het planmatig werken aan verbeteractiviteiten is van een hoog niveau. De directie stelt verbeterdocumenten op, waarin de voorgenomen verbeteractiviteiten nader uitgewerkt zijn. Naast smart geformuleerde doelen bevatten deze documenten ook een stapsgewijze uitwerking met tussenresultaten en de betrokken deelnemers, zodat inzichtelijk is op welke wijze de verbeteringen gerealiseerd worden. Nadat een tussenstap is gerealiseerd, legt de directie ook het tussenresultaat in het document vast met eventueel een vooruitblik op hetgeen in de volgende stap nodig is. Hierdoor kan na afloop van de verbeteractiviteit goed worden bepaald of het gewenste effect is bereikt. Verder kent de school een voldoende systematiek om de gerealiseerde onderwijskwaliteit te borgen en worden belanghebbenden in voldoende mate over deze kwaliteit geïnformeerd in het jaarverslag, de schoolgids en nieuwsbrieven.

Een verbeterpunt voor de school vormt de wijze waarop het inzicht in de kenmerken van de leerlingenpopulatie worden benut voor het onderwijsleerproces. De school beschikt over diverse rapportages waarin op onderdelen van het onderwijsleerproces verbeteractiviteiten mede op basis van kenmerken van de leerlingenpopulatie benoemd zijn. Een aantal van deze verbeteractiviteiten zijn inmiddels door de school gerealiseerd. Een uitgebreide analyse van de kenmerken van de schoolbevolking, waarin aspecten die betrekking hebben op de sociaal-economische context, demografische

ontwikkelingen en door de omgeving bepaalde ontwikkelingen van leerlingen is nog niet voorhanden. De conclusies van deze analyse vormt de basis voor de inrichting en aanpassingen van het onderwijsleerproces. Omdat een dergelijke uitgebreide analyse ontbreekt, beoordeelt de inspectie indicator 9.1 nog als onvoldoende.

In het pilotonderzoek naar de sociale kwaliteit van het onderwijs is aandacht geschonken aan het onderwijsaanbod, het onderwijsproces, de resultaten van de school op dit terrein en aan de wijze waarop de school zorgt draagt voor de kwaliteit van deze aspecten van het onderwijs.

De school heeft een aanbod gericht op de ontwikkeling van de sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. Dit aanbod omvat een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Verder gebruikt de school onderdelen van de methode voor wereldoriëntatie en godsdienst voor de ontwikkeling van maatschappelijke competenties. De school is voornemens om nog dit schooljaar een leerlingenraad op te richten. Verder zijn in diverse schooldocumenten afspraken vastgelegd over omgangs- en gedragsregels voor alle betrokkenen bij de school.

De school verzamelt gegevens over het welbevinden en de veiligheidsbeleving van leerlingen. Zij deed dat voor het laatst in 2012. De school beschikt over gegevens die een beeld geven van de sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. Daarbij baseert zij zich op de resultaten van het leerlingvolgsysteem voor de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Verder beschikt de school over documenten waarin de visie en de concrete onderwijsdoelen van de school zijn beschreven met betrekking tot de sociale en maatschappelijke doelen die de school zich stelt. Dit schooljaar zal dit document verder aangevuld worden met de beschrijving van het onderwijsaanbod aan de hand van een kwaliteitskaart.

De school beschikt over documenten waarin het beleid rond de waarborg van de sociale veiligheid van leerlingen en personeel is vastgelegd. Deze documenten betreffen het preventief beleid en het beleid gericht op het optreden bij pesten en incidenten, beleid gericht op het afhandelen van incidenten en de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

3 CONCLUSIE

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Molenhoek op de onderzochte onderdelen grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden nauwelijks tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.			•		

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.				•

Zorg		1	2	3	4
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.		•		
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				•
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	